

формувати у дітей творчу активність і потребу висловлюватися з приводу здійснення діяльності, що робить образотворчу діяльність привабливою для дошкільника, оскільки реалізується його потреба в дії та спілкуванні.

Література

1. Павелків Р. В. Дитяча психологія / Павелків Р.В., Цигипало О.П.- К. : «Академвидав».- 2015.- 400 с.
2. Сухорукова Г. В. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі : підручник / Г. В. Сухорукова, О. О. Дронова, Н. М. Голота, Л. А. Янцур ; за заг. ред. Г. В. Сухорукової. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 376с.

УДК:373.21.03:159.952.13-053.4

Ловас Вікторія Юліївна магістр спеціальності
«Дошкільна освіта», Мукачівський державний університет
Науковий керівник – канд. психол. наук, доцент Іванова В.В.

ПІЗНАВАЛЬНИЙ ІНТЕРЕС ЯК ПЕРЕДУМОВА НАВЧАННЯ ТА РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Пізнання - відтворення у свідомості (індивідуальному і колективному) характеристик об'єктивної реальності. Пізнання носить соціально та культурно опосередкований історичний характер і в більшості випадків передбачає більш або менш яскраво виражене усвідомлення використовуваних засобів і способів пізнавальної діяльності.

Сучасна теорія навчання і виховання при аналізі педагогічних явищ все більше і більше звертається до особистості дитини, до тих внутрішніх процесів, які формуються у нього під впливом діяльності та спілкування.

Формування пізнавальних інтересів, природно пов'язують з процесом навчання, коли головний зміст життя дитини полягає в поступовому переході з одного ступеня знань на інший, з одного рівня оволодіння пізнавальними і практичними вміннями до іншого, більш високого. У самій структурі навчального процесу є безліч об'єктивних підстав для формування пізнавальних інтересів [1].

Дошкільний вік - це період найбільш інтенсивного формування мотиваційної сфери. Серед різноманітних мотивів дошкільників особливе місце займає пізнавальний інтерес. Педагоги і батьки, як правило, стурбовані розвитком знань і вмінь дитини, а не формування у неї інтересу до пізнання навколишнього дійсності [3].

Актуальність даної теми обумовлена тим, що дошкільний вік - важливий період у житті людини. У цьому віці закладаються основи майбутньої особистості, формуються передумови фізичного, розумового, морального розвитку дитини, а ці передумови неможливі без пізнавального інтересу.

Поглиблене вивчення особливостей дошкільного дитинства привело вчених до висновку що на кожному віковому етапі по ходу освоєння дітьми різних видів діяльності складається як би певний «поверх», який займає своє місце в структурі цілісної особистості. На цьому «поверсі» формуються психічні властивості та здібності необхідні не тільки для переходу до наступного «поверху», але і для всього майбутнього життя мають неминуще значення. Недобудований «нижній поверх» - погана опора для наступного.

Відомий психолог О.В. Запорожець у своїх роботах пише, що «метою дошкільного навчання повинна бути ампліфікація, тобто збагачення, максимальне розгортання тих цінних якостей по відношенню до яких цей вік найбільш сприйнятливий» [2].

Даним питанням займалися такі дослідники, як: О.М.Леонт'єв, О.В. Запорожець, П.Ф. Каптерев, В.П. Вахтерів, М.М. Подд'яков та інші.

Дослідження дитячого мислення, що проводилися групою психологів під керівництвом О.М. Леонт'єва і О.В. Запорожця, привели до висновку, що за нормального розвитку в дітей дошкільного віку починає формуватися пізнавальна діяльність, як така. За даними цих досліджень, саме протягом дошкільного віку відбувається становлення

пізнавальної задачі як задачі логічної. Однак процес цей має етапи. Спочатку пізнавальне ставлення до дійсності у дошкільнят продовжує ще залишатися включеним в ігру та життєво практичну діяльність.

Е.О. Косаковський зазначив, що в розвитку пізнавальних інтересів дошкільників існує дві основні лінії.

Поступове збагачення досвіду дитини, насичення цього досвіду новими знаннями та відомостями про навколишнє, яке і викликає пізнавальну активність дошкільника. Чим більше перед дитиною відкриваються сторін навколишньої дійсності, тим ширше її можливості для виникнення і закріплення стійких пізнавальних інтересів.

Дану лінію розвитку пізнавальних інтересів складає поступове розширення і поглиблення пізнавальних інтересів всередині однієї і тієї ж сфери дійсності [4, с.223-227].

П.Ф. Каптерев і В.П. Вахтерів у своїх педагогічних поглядах також обґрунтовують важливість певного періоду життя дитини для розвитку у неї стійкого пізнавального інтересу до придбання знань. При правильній організації навчання і виховання вона здатна не тільки до досягнення головної мети освіти - самоосвіти, але і до виникнення власного незалежного погляду на процеси, що відбуваються навколо і сприяють у кінцевому підсумку формуванню власної стратегії підпорядкованої стійкої пізнавальної потреби [5, с. 158].

Завдяки пізнавальному інтересу і самі знання, і процес їх придбання можуть стати рушійною силою розвитку інтелекту і важливим фактором виховання особистості. Обдарованим дітям властиво сильне прагнення до пізнання, дослідження навколишнього світу. Дитина не терпить обмежень на свої дослідження, і ця її властивість, виявившись досить рано на всіх вікових етапах продовжує залишатися її найважливішою відмінною рисою. Кращий спосіб особистісного розвитку, справжній показник високого інтелекту - це щирий інтерес до світу, який виявляється в пізнавальній активності, у прагненні використовувати будь-яку можливість, щоб чогось навчитися.

Дитина з'являється на світ з вродженою пізнавальною спрямованістю, яка допомагає їй адаптуватися на перших порах до нових умов життєдіяльності. Досить швидко пізнавальна спрямованість переходить в пізнавальну активність – стан внутрішньої готовності до пізнавальної діяльності. Виявляється вона в пошукових діях, спрямованих на отримання нових вражень про навколишній світ. З ростом і розвитком дитини її пізнавальна активність все більше тяжіє до пізнавальної діяльності. В пізнавальній діяльності розвиваються і формуються пізнавальні інтереси.

Література

1. Асєєв В.Г. Мотивація поведінки і формування особистості / В.Г. Асєєв. - К., 2006. - С. 73.
2. Божович Л.І. Вибрані психологічні праці. Проблеми формування особистості / Під ред. Д.І. Фельдштейна. - М. : Міжнародна педагогічна академія, 2005.
3. Божович Л.І. Особистість і її формування в дитячому віці / Л.І.Божович. - К., 2008. - С.213-227.
4. Бондаревський В.Б. Виховання інтересу до знань і потреби до самоосвіти / В.Б. Бондаревський. - М., 2005. - С. 300.
5. Веракса Н.Е. Розвиток передумов діалектичного мислення в дошкільному віці / Н.Е. Веракса // Питання психології. - № 4. – 2007. - С.137-139.

УДК 37.013.42

Луїна Яна Володимирівна, бакалавр, Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Науковий керівник – канд. пед. наук, доцент Сватенков О. В.

ПРОФІЛАКТИКА ШКІЛЬНОГО НАСИЛЛЯ

Загрозливою ознакою нашого часу є духовна фрустрація, яка охопила велику частину населення України. Це призвело до збільшення випадків насильства, яке може чинитися як дорослими щодо дітей, так і самими дітьми стосовно один одного. Свідченнями поширеності останнього стали численні репортажі – сцени знущань, які фіксувалися на записуючі

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>